

Noget at betyde. Paa den anden Side søgte det, som man kalder Demokratiet, at faa fast i Ord, hvad der allerede paa en Maade var laaet fast gjennem Sædvanen, nemlig at Folkethinget skulde have den alt overveiende Indflydelse, idet der fra dets Side stilledes Forslag om, at Lands-thinget enten skulde vedtage eller forkaste Finansloven i dens Helhed. Ingen af Delene gik imidlertid igjennem, idet hverken Finansloven blev delt, eller Folkethinget fik den Forret, som var foreslaet, men det blev ved det Gamle, og det blev navnlig fra de Nationalliberales Side overført de Urolige og overført dem, som vare utilfredse med Grundlovsforandringen, atter og atter forsikret, at det Hele havde ingen Betydning, thi Folkethinget vilde dog have sin vægtige Betydning og Indflydelse gjennem Finansloven, og det var maasse ogsaa under denne Forudsætning, at flere bekommede sig til at stemme for Grundlovsforandringen i 1866. Det er jo en bekjendt Sag, at naar en Kraft har taget en vis Retning, saa bliver den ved at gaa i den samme Retning, indtil den møder en modsat Kraft, og fra 1866 og indtil videre blev derfor ogsaa Finansloven, saa vidt jeg skjønner, forhandlet omtrent paa samme Maade som hidtil, idet det var Folkethinget, der hovedsagelig gav den sit Præg. Jeg skal ikke gjenkalde de Begivenheder, som ligge saa nær ved os, tilbage i Erindringer, Alle ville jo have dem i friskt Minde, og vi vide jo Alle, hvorledes det endte med den 12te April 1877. Fra den Tid ser det ud, som om Finansloven skulde faae et helt andet Præg, om ikke med Hensyn til dens Behandling saa dog paa en Maade med Hensyn til dens Indhold, idet Finansloven, der hidtil havde været et Vaaben i Demokratiets og Folkpartiets Haand baade overfor de særlige Love og overfor Administrationen, fra den Tid syntes at skulle blive et Vaaben i Aristokratets Haand derved, at man gjennem Finansloven søgte at gennemføre det, som man ikke havde kunnet gennemføre ved særlig Lov. Det er det, som man kalder den omvendte Verden, men saaledes blev virkelig Tingenes Tilstand, og det, som før havde været et Vaaben i Folkpartiets Haand, syntes nu efter 1877 at være bleven et Vaaben i Aristokratets Haand, idet man gjennem Finansloven vilde søge at naae det, som man ikke havde kunnet naae ved særlig Lov. Dersom der var blevet fortsat paa denne Vej, saa er det aldeles utvivlsomt, at derigjennem vilde baade Folkfriheden og Bevillingsmyndigheden have lidt et meget stort Knæk, ja vilde endog være gaaet ganske til Grunde. At det er et Faktum, at Finansloven virkelig er bleven et Vaaben i Aristokratets Haand, mener jeg ikke at behøve nærmere at paapege. Jeg kunde blandt Andet nævne Forsvarsvesenet, hvor man jo gjennem Finansloven har søgt at faae gennemført stykkevis, hvad man ikke har kunnet faae

ved særlig Lov. Jeg kunde maasse ogsaa pege paa Forholdet til Embedsmændene, skjøndt det ligger noget længere borte, men jeg kan i ethvert Fald tage Universitetets Forhold frem. Det er jo bekjendt, at man gjennem Finansloven har ment at kunne faae denne Sag ordnet efter sit Ønske, og det er jo ogsaa vist nok, at man fra flere Sider har ventet, at Universitetets Forhold skulde blive ordnet paa Finansloven med den særlige Kraft, at, hvis man ikke blev enig, saa kunde man faae en ny 12te April eller noget lignende. Der synes nu iaar at være indtraadt en Vending i Finanslovens Indhold. Den høitærede Con- seilspræsident betonedes gjentagne Gange, at Formen var den samme, og forsaavidt som man derved forstaaar Paragrafernes Ordning, er det jo ogsaa ubestrideligt, at Formen er den samme i dette Lovforslag som i tidligere Lovforslag, men ser man hen til Anmærkningerne til denne Finanslov — som jeg har gennemlæst med megen Opmærksomhed — og sammenligner man dem med de tidligere Anmærkninger, vil det ses, at der er sket en grundig Forandring. Ministeriet vender — saavidt jeg forstaaer det — tilbage til sin tidligere Stilling, nemlig den at gjøre Finansloven til saa lidt som muligt, idet det da samtidig trækker sig tilbage fra den fremskudte Stilling: at Aristokratiet gjennem Finansloven søger at gennemføre sin Villie. Til en vis Grad kan jeg ikke Andet end finde denne Vending ret heldig. Jeg finder, at det er meget naturligt, at Aristokratiet — det, som jeg betegner som saadant — vender tilbage til den gamle Stilling, nemlig at gjøre Finansloven til det mindst Mulige, og at Folkpartiet igjen kommer tilbage til sin Stilling. Om det er et Tilfælde eller en Tanke, som ligger i den Maade, hvorpaa Finansloven nu er affattet, skal jeg naturligvis ikke kunne sige, men derom kan vel den høitærede Conseilspræsident give Oplysning, forsaavidt som han finder det fornødent eller nødvendigt. Jeg er nu tilbøielig til at tro, at det ikke er et Tilfælde — det skulde være underligt, om det var det —, men at det er en vel overveiet Tanke, at Ministeriet siger: Folkpartiet gjorde Angreb fra sin Side, idet det vilde gennemføre sin Villie paa Finansloven; vi vare da nødsagede til at sætte Magten derimod, og derfor kom det, som vi beklage, men nu betragte vi hele denne Strid som et tilbage- lagt Stadium og vende atter tilbage til det Oprindelige, det gode Gamle, nemlig det, at Aristokratiet gjør Finansloven til saa lidt som muligt. Jeg vil tro, at det er en Tanke, som ligger til Grund for Finanslovens Affattelse, og jeg kan ikke Andet end for min Part finde, at det er en Fremgang; jeg kan ikke se Andet, end at det fra alle Sider set er en Fremgang.

Efter denne lille Indledning skal jeg gaa over til at betragte dette Finanslovsforslag, det vil sige dels noget af dets Indtægtsfide og dels